

זכרון תורת מנשה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק צוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

חג הפסח
י"ד ניסן תשפ"ו
שנה כ"ו גליון אלף רנ"ז
זמני כניסת ויציאת החג

ר"ת	מצ"ו	נ"ו	דה"נ
בני ברק	7:38	6:38	8:14
ירושלים	7:36	6:23	8:16
באר פארק	8:22	7:03	8:34

גליון מוגדל

שיחות קודש

מז"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותינו שהיציצה"ר ושליחיו עומדים עלינו

שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותינו לבלותנו והקב"ה מצילנו מידם.

וכיוצא בתורה"ק יש תמיד פירושים עד אין סוף ולכן י"ל שאכן באמת בפשטות מרומז כאן על גשמיית אלא שיש להוסיף עוד רמז וכוננה בזה שזה מרמז גם על רוחניות שזה מולל וקאי על אלו הנסיונות שיש בכל

דור ודור הן נסיונות כלליים והן נסיונות פרטיים. שזהו שממשין ואומר שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותנו דהיינו שאין לנו רק עם יצה"ר אחד וגם אין לנו רק עם שליח אחד של היצה"ר, אלא יש לנו עם כ"כ הרבה שליחים של היצה"ר זה באופן כזה וזה באופן כזה, היצה"ר אינו מוותר על אף אחד. והוא מענה רח"ל את כאו"א לפי מדרגתו רח"ל.

וכשמדברים כבר ממילא ע"ז הענין ממילא אפשר ויש להרחיב ולהוסיף בזה הדנה ידוע דהיציצה"ר נקרא מלך זקן וכסיל והיינו דיש לו שלושה שמות מלך, זקן, וכסיל, והעולם מקשיין מילא מלך זקן הרי רואים זאת שהוא מלך שהרי הוא מרמה רח"ל את כל העולם את כל השלעכטע גויים וממילא לכן לזה יקרא מלך, והנה מה שהוא נקרא זקן גם צריך להבין אבל אולי אפשר לומר קצת הדפשט הוא שהוא נראה גם כאיש מכובד עם מעמד יפה והוא נאה ומקובל אצל כל השלעכטע גויים מן הקצה אל הקצה מכל הצדדים רח"ל, והוא לוקח רחמנא ליציל את כל העולם כל השלעכטע גויים והוא מטמטם ומסובב ראשם כ"א באופן אחר והוא איש מכובד אצל כל השלעכטע גויים רח"ל שהלא הם עושים רצונו וזהו שהוא נקרא זקן דהיינו נשוא פנים.

אלא שזה עדיין צריך להבין למה הוא נקרא כסיל וכי כסיל הוא רח"ל והלא הוא מבלבל עולמות וכל היום מטמטם את כל השלעכטע גויים מכל העולם הלזאת יקרא כסיל רח"ל ואיך מגיע לו השם כסיל. והנה בתורה"ק ובמאמרי חז"ל יש פירושים עד אין סוף, וממילא י"ל שאפשר הענין בזה שדבר זה כבר מובא בכמה מקומות דהנה כסיל בא לרמז דבאמת היצה"ר הוא ערמומי מר כלענה רח"ל והנחש היה ערום מכל החיה והיינו דהנחש הקדמוני שזהו היצה"ר ה"ה ערמומי מר כלענה רח"ל. וא"כ למה באמת נקרא כסיל. ואפשר שנקרא כן כי להיפך דע"י העורמה הוא מצליח להערים על כולם ומכניס את כולם לתוך כיסו רח"ל. ולכן יצה"ר נקרא כסיל כי אפילו לאדם שהוא כסיל היצה"ר מתחבר אליו ומוריד א"ע אליו ועבו"ז עושה א"ע כאילו גם הוא בעצמו כסיל ומשוה עצמו אל הכסיל כדי להתחבר עמו ולהחטיאו ר"ל ואז בשעה זו גם היצה"ר מלביש א"ע כאילו הוא כסיל כדי שיוכל להתחבר אל האדם הכסיל, והאדם הכסיל יתחבר אליו כי יראה שהיציצה"ר כסיל כמוהו וע"ש זה היצה"ר קרוי כסיל כי הוא מוריד א"ע לדרגת ומציאות כסיל כאילו הוא בעצמו כסיל כדי להחטיא בני אדם שהם בחי' כסילים, וממילא שלפי מהלך זה כבר אפשר לפרש כמו"כ מה שהוא נקרא מלך זקן והוא מתחבר א"ע גם למי שהוא מלך כדי להחטיאו ומתחבר א"ע גם למי שהוא זקן כדי להחטיאו ועיד"ז הוא משתלט על כל השלעכטע גויים אם זה מלך או זקן או

כסיל על כולם ובכל מיני אופנים, ואמנם הוא מחבר עצמו להחטיא כל אחד ועכו"ז נקסו חז"ל דווקא מלך זקן וכסיל כי בהם יש חידוש מיוחד בכל אחד מהם כי על מלך יכול להיות הו"א דמכיון שהוא מלך ממילא אין יכולת היצה"ר כ"כ להכניעו דהרי המלך עומד בראש הממלכה וקשה להכניעו ולסובב את ראשו ולמשכו באפו ולומר לו לך לכאן ולכאן או עשה כך ועשה כך והוא אמינא שאין היצה"ר יכול לעשות בהם כרצונו בכל המלכים של השלעכטע גויים ואין יכול למשכו ככלב לכאן ולכאן. ולכן באו חז"ל להשמיענו שאפילו מלך הוא מכניס בכיסו והוא אינו מתפעל אפי' ממלך וגם את המלך ימשוך היצה"ר באפו וככלב תחת בית שחיו ולקחו עמו לכל מקום אשר ילך והוא בעה"ב של כל המלכים של כל השלעכטע גויים, שלעכ"ס פאר אלע שלעכטע גויים און אלעס גוטס פאר אלע גוטע יידן, וזה הכוונה מלך.

ולכן אמרו ג"כ זקן כי עליו הו"א שכיון שזקן הוא א"כ יאמר יצה"ר - בא ונניח לנפשו והלא כה חלש הוא וגם כוחותיו בל עמו ועל משענתו יתהלך ובקושי רב ישרך רגליו וכי היאך יפעל אצלו שיעשה דבר מה הרי אין לו כח ע"כ בא לומר לא! היצה"ר אינו עוזבו על אף שהוא זקן ליצה"ר יש מה לעשות גם עם זקן.

ולכן אמרו חז"ל נמי כסיל - וה"ה שוטה שמיחסר ליה חתיכה הראויה להתכבד דהיינו כמו דאמרי אינשי חסר לו שכל ואנשים בושים לעמוד לצדו מחמת שהרי הוא רוקד וקופץ ומשתטתה וכ"א בוש יבוש להיות בסביבתו. א"כ הוא שגם היצה"ר לא ירצה להתחבר אליו ולכן לא יחטיאו כלל לזה אמרו גם כסיל לומר שלא כן הוא אלא היצה"ר אינו בוש לכופף קומתו אל הכסיל והוא נהי' גם שקרן ועניו בעת אשר יתחבר אל הכסיל, ובתוך כל מעשי השטות נדחף לו היצה"ר ומתיישב ומכריז אני כאן! והוא נהי' בעה"ב גם על הכסיל רח"ל והיציצה"ר אינו עוזב אף אחד דהנה אפי' הכסיל ששום אדם אינו מדבר עימו ואף אין מתווכחין עימו וא"כ הו"א שאף היצה"ר אינו מתווכח עימו לזה קמ"ל דאף על הכסיל נהי' היצה"ר בעה"ב וגם אותו יסובב מן האף לכל מקום ואינו מניח לשום אדם בעולם והוא שולט על כל השלעכטע גויים רח"ל גם על מלך גם על זקן וגם על כסיל.

וזה יש להוסיף שלפי פירוש זה הנ"ל יתאים מאוד לפי מה שא"י ממרן הבעש"ט הק' זיע"א לפרש אמז"ל בגמ' שוחט משום מאי מחייב משום צובע ופירש"י שוחט בעלמא, ואמר מרן הבעש"ט הק' לפרש ששוחט בעלמא הוא יצה"ר שהוא מלאך המוות והוא חייב על זה משום שהוא צובע שמראה עבירה כאילו היא מצוה שזה יותר מלהסית לעבירה בפועל ועל זה הוא מחוייב ויתבטל לע"ל, וממילא לפי"ז יש להוסיף על פירוש הנ"ל מלך זקן וכסיל, שלכל אחד מהם כשהוא בא להחטיאו הוא צובע את עצמו תחילה בצבע שלהם שכשהוא בא אל מלך הוא צובע א"ע כאילו גם הוא מלך וכשהוא בא אל זקן הוא צובע א"ע כאילו גם הוא זקן וכשהוא בא אל כסיל הוא צובע א"ע כאילו גם הוא כסיל ועיד"ז הוא מתחבר אליהם ומצליח רח"ל להחטיאם וכנ"ל. ולזה יקרא מלך דאימתי שתהיה לו תועלת מכך שהוא מלך המשך בעמי' ב'

פרקים נבחרים דא"ח וסיפורי הוד נפלאים ותולדות חיים מרבוה"ק לרגל חג הפסח (ב)

גילוי שכינה בליל הסדר

תלמיד היה לו להרה"ק רבי דוד מלעלוב ורבי נתן דוד שמו, והוא היה איש צדיק וקדוש. כשרבי דוד נסע לזובלין לחג הפסח, הפציר בו רבי נתן דוד כי יקחנו עימו, אך הוא סירב ואמר לו: "גם אני טוב עבורך ואינך צריך לנסוע לזובלין".

גלוי שכינה בליל הסדר
תלמיד היה לו להרה"ק רבי דוד מלעלוב ורבי נתן דוד שמו, והוא היה איש צדיק וקדוש. כשרבי דוד נסע לזובלין לחג הפסח, הפציר בו רבי נתן דוד כי יקחנו עימו, אך הוא סירב ואמר לו: "גם אני טוב עבורך ואינך צריך לנסוע לזובלין".

אבל געגועיו ותשוקתו הגדולה של רבי נתן דוד להיות נוכח בליל הסדר בשולחנו של הרבי מלובלין גברו, והוא הלך מרחוק אחר עגלתו של הרה"ק רבי דוד באופן שלא ירגיש בו, עד שהגיע לזובלין. ומכיוון שנסע ללא רשות, לכן הוא החביא את עצמו ממנו ולא התראה לפניו.

הוא גם לא אמר לאיש מי הוא, ולמד תורה בהתמדה בבית המדרש כשהוא עומד ופניו אל הקיר כדי שאיש לא יכירו. כך גם עמד בליל החג ובכה, כי לא היה לו מקום להיות בו בליל הסדר.

הגיעה שעת עריכת הסדר, והגבאים של הרבי מלובלין קראו להאורחים להסב אל השולחן לפי רשימת השמות שהרבי בעצמו רשם מראש, ובין השמות שהרבי רשם הם ראו שם אחד שלא הכירו: "נתן דוד", ולא ידעו מי הוא זה.

הם נכנסו ושאלו את הרבי בעצמו, והוא ענה: "לא אתחיל את עריכת הסדר עד שלא יישב רבי נתן דוד בשולחני". הלכו הם מצדיק אחד לשני, והקרו ודרשו אולי יודע מישהו מיהו נתן דוד הלזה? עד שהם הגיעו להרה"ק רבי דוד מלעלוב, והוא הרהר ואמר: אהה נתן דוד? הרי הוא זה שעומד בכותל מערב ופניו אל הקיר ובוכה, תלמידי הוא.

מיהרו הגבאים אל רבי נתן דוד, וקראו והושיבוהו בשולחן כמוצאות הרבי, בין גדולי צדיקי הדור. אז מיד נכנס הרבי מלובלין לערוך את הסדר, קידש על הכוס ופתח באמירת ההגדה.

כשאמר הרבי: "ובמורא גדול זו גילוי שכינה" הציץ רבי נתן דוד בפניו, והנה הוא כולו אש. פניו להבים וגופו אש ובגדיו אש אוכלה אש. מיד אחזו פחד נורא, והוא נפל מכסאו אל מתחת לשולחן לרגלי היהודי הקדוש "און ער האט אים ארודער גיטאהן". [ובלבבל אותו (מרעיוניו)].

למחרת שאל היהודי הקדוש: "מי הוא זה שבלבל אותי אמש בעת הסדר". ואף המשך בעמי' ב'

שיחת קודש

שיחת קודש שבועית של פסח

המשך מעמ' ב'

ישראל בהמשך הגלות, ולולא זה היה ח"י הרבה צרות רבות ורעות על כל שונאי ישראל, וגם כן בזמן ההוא לא הגיע עדיין הזמן של תיקון השלם שהתעלו כל ניצוצות הק' לשרשון, ואם משה רב"ה היה נכנס לא"י כבר נהייתה הגאולה ועדיין לא הגיע הזמן לתיקון השלם, ולכן כתיב והי לישון צער כי לא היה אז הגאולה בשלימות ולכן העביר הקב"ה את הכהונה הגדולה לאהרן הכהן ע"ה לתקנת נפשות בני ישראל ובמשך הזמן תיהיה הגאולה השלימה במהרה בימינו.

ישמור המרחם עלינו ועל כל ישראל כי הנה עכשיו הולכין מימי הפסח הק' לעבר חג השבועות, ומובא בשם צדיקים כי מצות עשה של ספירת העומר הוא המקשר בין רגלים אלו, ממילא הם בבחינת חול המועד, שפסח הוא יו"ט הראשון לפני חוה"מ ושבועות הוא יו"ט אחרון אחר חוה"מ ופסח הרי הוא אור גדול שאין לנו השגה בו כלל שהוציא בו את בני ישראל מחשכות גדולה מ-מ"ט שערי טומאה (ר"ל), וברגע אחד הביאנו א ל נ' שערי קדושה לאור גדול ביותר, ואור הגדול זה נתעורר משנה לשנה וכשבני ישראל מתחזקים יותר באמונה אפשר לזכות יותר להשפעה במרומים, ומלמעלה מושפע כל שנה האור הגדול הזה כמו שנשפע או, אך כשזוכים ליותר אפשר לקבל עוד השפעה.

ועל תיבת "פסח" אמרו צדיקים שהוא נוטריקון "פה-סח" שבמצרים היה הדיבור מעומק הגלות כמו שכתוב: "ולא שמעו בני ישראל אל משה מוקצר רוח ועבודה קשה", והגלות היה כמו שכתוב: "ויאנחו בני ישראל מן העבודה", שמרוב עוצם הגלות אפילו דיבורים פשוטים לא היו מסוגלים לדבר, ולא שמעו אל משה שמרוב הגלות לא הצליחו אפי' צו דעהרן (- לשמוע) אל דברי משה, ומרוב הצרות הדיבורים והתפילות לא היו בשלימות וביציאת מצרים זכו ויצא הדיבור לחירות יחד עם כל נפשות בני ישראל, וזכו לדיבורי תורה ודיבורים של תפילה בהשתפכות הנפש להתפלל ולהתחנן בשלימות, וג"כ שיבחו והודו לבורא כל עולמים על כל הניסים שעשה עמנו וזכו לדיבור בשלימות.

ובפסח יש הפשט כמש"כ פסח - "פה-סח" שדיברו דיבורים של תורה ותפילה. ועוד אפשר לומר בתיבת פסח, שפסח חמל ודילג, ר"ל שאפשר לזכות בו לחמלה גדולה ומיוחדת כדי שנוכל לדלג על כל המצבים, ואפי' אלו שנמצאים ח"ו במצב קשה, היכן שנמצא והיכן שהגיע, ג"כ אפשר לדלג ולצאת מאפילה לאור גדול, כי בפסח נשפע אור גדול ומיוחד כנ"ל.

ובשבועי של פסח נתגלה השכינה הק' בגילוי כ"ב, שא"א להביעו ולפרשו במילים, ואין לנו השגה בו כלל. וביציאת מצרים ובים נתברכו בני ישראל ברכוש גדול ובביות הים בגשמיות וברוחניות, בגשמיות- הרכוש הגדול בכלי כסף וכלי זהב, וברוחניות - שהעלו כל הניצוצות הק' ותיקנו תיקונים גדולים מאוד.

ולכן בזמנים מיוחדים אלו דייקא אפשר לזכות באור גדול כל אחד לפי בחינתו, ואילו זכינו ה' נשפע על כל אחד גילוי השכינה, כמו שכתבו חז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", שכל אחד יושפע עליו לפי בחינתו מהאור הגדול של פסח ושבועי של פסח,

ולכן עכשיו אחר הפסח מבקשים אנו מהבוכ"ע שימשיך ויתלווה אלינו אור הפסח ברוחניות ובגשמיות, אויף תמיד.

ביציאת מצרים כתיב: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" וצריך ביאור מהו הענין לזכור כל יום ויום, אלא שיציאת מצרים הוא מרכז לאמונה כי שם היו יכולים לראות שאין עוד מלבדו, כי

גדול ולתיקון השלם לכל העולם, וכשיגיע משיח בבי"א יגלה האור שהזריחו בזמנם ולתמיד.

ובהגדה של פסח איתא: מעשה וגו' שהיו מסובין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה וכו' אמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש של שחרית.

וצריך ביאור מי יקיים את מצוות התורה בשלימות אם לא התנאים הק' ומה החידוש בזה שתנאים קדושים אלו קימו המצוה בשלימות,

והגם שיש פשטים לכאן ולכאן עכ"ז אפשר לומר כמו שדיברנו משמיה דכ"ק מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א, דמספרים הוא לשון ספיר ויהלום, שהיא הארה, וממילא בסיפור יציאת מצרים שלהם האירו את אור וכח האמונה ודביקות בהש"ת ע"י אמונה לכל הלילה, כי לילה נקרא על העוה"ז, וגם כן חושך מרמז על עולם הבא, וכדכתיב "אך חושך יושפני ולילה אור בעדני", דמיירי על דוד המלך ע"ה אשר סבר מתחילה אך חושך יושפני בעולם הבא רח"ל, ואחר כך ראה שהקב"ה הזריח והאיר לו כל כך עד שבליילה אור בעדני, ג"כ בעולם הזה,

וממילא אפשר לומר שע"י אור האמונה האירו לכל ימי העוה"ז, ותלמידיהם ראו את אור האמונה בעוצם כ"כ, אמרו, "אם כן הגיע זמן ק"ש של שחרית", כי בוקר מרמז על מלכות שמים שאז זמנו, ע"י תיקונים גדולים אלו צריך כבר לזכות לגאולה השלימה ואז יהא קבלת עול מלכות שמים בשלימות אשר היא שמחת השכינה הקדושה. אך עדין לא הגיע אז זמן לתיקון השלם של כל הנידחים, לכן נתעכב הגאולה השלימה כדי שכל ישראל יזכו לתיקון השלם.

בני ישראל מתחננים אל הבורא ית"ש, "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", והקב"ה עונה ואומר להם "שובו אלי ואשובה אליכם", קודם תחזרו בתשובה ואחר כך תבוא הגאולה שלימה, אך בני" אומרים דאמנם כן דצריכים את התיקון השלם, אך בבורא כל עולמים מיירי, ואנו אין בנו סוף כלל, ואנחנו לא נדע מה נעשה, רק הקב"ה בעצמו יוכל להשיבנו אליו בכל הבחינות, ואם ימתין עד שנשוב אליו מי יודע עד מתי, רק הקב"ה הוא כל יכול, אם ין עזרתו שנושב אליו באמת, וחדש ימינו כקדם, וכביכול להשפיע כהרף עין את התיקון השלם עלינו ועל כל ישראל.

אמנם כלל ישראל צריכים להתחזק ואין יאוש בעולם כלל אך סוף כל סוף אנו לכשעצמנו איננו יכולים כלום, ובוודאי הקב"ה משפיע עלינו כוחות להתחזק, ואין יאוש בעולם כלל, וכשיהודי מתחזק ומתעלה ומתקשר להקב"ה, הריבונות של עולם מקרבו אליו, וכל הבא לטהר מסייעין אותו, ומקבל ס"ד להתקרב ולשוב בתשובה אך כל זה בכוח שנתן לנו הקב"ה כוח טוב, אך להגיע לשלימות התיקון לבד איננו יכולים, וכתינוק הצריך לאמו אנו, וצריך ס"ד על כל צעד ושעל, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, וממילא אחר כל החשבוניות מתברר שאין אנו יכולים כלום, ולכן מבקשים מהקב"ה שיקבל תפלתנו, השיבנו ה' אליך וגו', והכל יהא בקנה אחד, וישועת ה' כהרף עין הכל ביחד ויאמר עלינו ג"כ התיקון השלם,

ואמנם מוכח צדיקי האמת שהשקיעו כוחות גדולים לקירוב הגאולה השלימה אך מכיון שלא אתא שעתא עדיין מתעכבת הגאולה עד היום הזה רח"ל.

ויעזור הקב"ה שיעשה כבר התיקון השלם ויבוא רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף לכל בני" בכללות ובפרטות...

ישועות שלימות שמחות שלימות וגאולה שלימה בבני ביהמ"ק שוין יעצט אויף א זיסע אויפן אויף אייביג.

לא היו במציאות להלחם בהם כלל, וג"כ כשאחד חשב שהוא מצליח לברוח מבית האסורים שם, הרי כשהי מסתובב פתאום היו רואה שהוא עדיין ליד בית האסורים, מרוב הכישוף והטומאה שהי שם, וכל הכלים והאופנים שנלחמים בזה כיום בדרונו, לא היו מועילים עליהם כלל, כי מרוב טומאתם והכישוף שלהם, מנעו שיפול עליהם, ורק מוזיק לאחרים, ובימים ההם משלו בכיפה, וישראל נקראו בכל העולם עבדים מדוכאים וסובלים ומעונים תחת ידיהם, וחשבו שישארו שם לנצח, ולפתע פתאום, כל הרשעים האלו התחננו לפני בני ישראל שיצאו ממצרים, אך הם ישבו לשולחן ליל הסדר בהרחבה גדולה, ולא התייחסו אליהם כלל, ופרעה הרשע שעשה עצמו לעז"ז, מתחנן משה רבינו ע"ה שיתפלל עליו, ויצאו כבר ממצרים מהרה, ואיתא במדרשים, שילדי ישראל שחקו ממנו ועשאוהו ללעג ולקלס, אז ראו כולם כי אין עוד מלבדו, ואין לנו עוזר וסומך אלא אתה, והקב"ה כל מה שירצה יעשה, והוא הכל יכול, והם הכניעו את טומאת פרעה, שאע"פ שביקש והתחנן שיצאו כבר מארץ מצרים, אעפ"כ לא יצאו עד הבוקר, ואע"פ שכבר בחצות האור כבר כמו היום, אך עדיין לא נקרא יום, אך בחצות לילה כבר התנהגו בחירות, וזכו לחירות עולם.

ומ"מ ביציאת מצרים טמון כח אמונה גדולה, בין בגשמיות בין ברוחניות, בגשמיות - שהיו מעונים באופן קשה שלא יכלו אפילו להאנח מעבודה קשה, ולא יכלו להגיע להבנה ולדיבורים נכונים ואמיתיים, וג"כ ברוחניות - הרי העבדות בעז"ז בעל כורחם, והוא הבחינה הקשה שנפלו ל-מ"ט שערי טומאה רח"ל.

ואיתא בגמ' בא חכבוק והעמידם על אחת וצדיק באמונתו יחיה, כי ע"י אמונה אפשר לזכות לכל התורה והמצוות, ולזכות לכל הישועות בגשמיות וברוחניות, ולכן צריך לזכור כל יום יציאת מצרים שהוא ענין האמונה.

וגם מלמדנו בגשמיות, שאפי' אם לבו שבור בעיני הגשמיות, ג"כ כמו שעזרנו והוציאנו הקב"ה ממצרים כן יעזרו ויוציאו מאפילה לאורה, וכמובן ברוחניות, גם אם נפל לעומק החשכות והוא בבחינת תינוק שנשבה, ואינו יודע מעצמו איך יתרום מזה, עכ"ז ידע שבמצרים היו בבחינה ההכי גרועה, ויותר גרוע ממנו, והקב"ה הוציאנו משם לאור גדול.

וממילא מחזק לנו ומעודד "כי אין שום יאוש בעולם כלל", ואם רק ירצה ויתחזק ויתעלה מעט, יזכה לאור גדול משמיה לעילא, וזה חיזוק גדול שלא להתיאש כלל, להתחזק ולשמוח באמת בתורה ומעש"ט, כי הרי הקב"ה אוהב כל אחד ואחד מישראל כנאמר: כי לא יחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו חזי, וכביכול צופה לרשע ומבקש להמיתו, שנמתין ומצפה שיחזור בתשובה, אפי' מהבחינה הגרועה ביותר, רוצה ואוהב בתשובתו, ויזכה לאור גדול להתקרבות גדולה ביותר מהקב"ה, כדכתיב: ישקני מנשיקות פיהו, בחינת שפתיים יישק כביכול כאילו מנשק באהבה תשובת ותפילת ישראל ולכן אין להתיאש כלל.

ומתאמרא משמיה דקני מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א ועכ"ז"א על הפסוק "לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יד", בדפשטות אספר מלשון סיפור, אך פירש באופן אחר שאספר מלשון הארה, מלשון "ספיר" ויהלום, כי בעזרת השי"ת כשמתדבקים בבוכה"ע מאירין את המעשי ק-ה וכל דברי ועובדות העוה"ז שהכל יתעלה ע"י הצדיקים כי ע"י מעשי הצדיקים שורה השכינה הקדושה ומעלים הניצוצות הק' וכל הענינים, ומביאים כל הבריאה לאור

גודל דחקותו של הסבא קדישא מראדישיץ זי"ע - טרם התגלותו - ידוע.

פעם אחת אירע שנה שביתו היה ריקם מכל ממש, יום אחר יום, אין לך יום שאין קללתה מרובה מחברתה ה"י... עד שהגיע יום בדיקת חמץ ועדיין אין זכר לכסף ולא שום דבר מחג הפסח, הגיע אור לארבעה עשר, עת הגיע הזמן של בדיקת חמץ, ובביתו לא נמצא אפילו חתיכת לחם, עד שהוכרח לשאול משכינו ככר לחם... ולא ידע מה להעדיף, מנהג העשרה פתיתי חמץ או פשוט ליתן את החתיכות לבני ביתו המשוועים לחתיכת לחם צנומה וטיפת מים להרוות את נפשם.

עד שהוחלט לקחת הכיכר ובו לקיים מצות ביעור חמץ וכן המנהג של עשרת פתיתי חמץ נגד העשר ספירות, ו"אגב" זה גם סעדו לבם העטופים ברעב מכמה ימים, עד שמרוב רעבתנות אכלו כל הלחם ולא נשאר ממנו עד הבוקר.

ויהי בבוקר, לאחר התפלה, הלכו לביתם ובבית אין כל מה לאכול, וידוע דרכו של אותו צדיק שלא לספר לשום איש ממצבו, רק לסמוך עצמו בבטחון על בבורא עולם, וכך עברה שעה אחר שעה עד שעברה סוף זמן אכילת חמץ, ונשאר שוב בחוסר כל.

והיה בשעה העשירית, כאשר כבר קיימו הכתוב 'שאוור לא ימצא בבתיכם', אבל באותה מדה שהיו נקים מחמץ היו נקיים ג"כ ממצות ושאר צרכי החג, כי לא הוכן עדיין על החג אפילו פחות משה פרוטה... בני ביתו היו רעבים מאד עוד מאתמול, כי מעט הלחם לא הספיק לכל אחד כי אם כזית, מיני תרגימא שמותר אז לאכול גם זה לא היה להם, ומה יהיה עם ליל הסדר המתקרב ובא בצעדים מהירים!?

לא היו להם שאלות על חתיכות מצה, אם הם כשיעור, הם היו בטוחים כי אין בידם אפילו "כזית" מצה אחת לכל הדיעות! עדיין הסתירו הדבר משכיניהם כמצות אביהם הקדוש, אשר שם בה' מבטחו, והשעות עברו וגם חלפו, ועיניהם כלות ומייחלות וצופות למעלה מאין יבא עזרם!??

בשעה שלישית אחר חצות היום. מעשיית מלאכה הם שובתים גם קודם חצות, כי פשוט אין להם במה לעבוד, ופתאום מגיעים שני אנשים יושבים במרכבה כבודה רתומה לשני סוסים אבירים, חזותם ומלבושם מעיד עליהם כי מגיעים הם ממדינת אשכנז,

וישאלו לאנשי העיר לאמר: היכן גר כאן

חג.

לאחר התפלה, ניגשו האורחים אל רבינו הסבא קדישא ויאמרו לו "גוט יום טוב!",

ונתן להם שלום, ויספרו לו כל הדברים לאמור: כאשר אנחנו מעיר רחוקה, ממדינת אשכנז, ואירע לנו אונס שלא יכולנו להגיע לביתנו על חג הפסח, והיות ובביתנו אנו זהירים ביותר על חומרות החג, על כן פה אנו רוצים לחוג את חג החירות אצל ירא וחדד לדבר ה'. וכפי ששמענו על כבודו שהוא מהחרדים לדבר ה', על כן רצינו לשאול אם אפשר להשאר אצלכם על החג.

וען הצדיק מראדישיץ: בדאי אני מסכים לזה בחפץ לב, אבל האמת לא אכחיש, ומה אעשה כי לא הכנתי על החג מאומה, ואני ידע בעצמי היכן אוכל לערוך את הסדר, ועל ה' אני שם מבטחי!

וענו השנים: אם לא יהיה לא נאכל! והלכו עמו האורחים לביתו.

ויהי בבוא רבינו הסבא קדישא הביתה, והנה הבית מלא אורה ושמחה, והשלחן ערוך ומסודר כשלחן המלכים. ונשתומם מאד על המחזה, ושאל להרבנית מה זאת ומי זה הכין הכל?

וענתה הרבנית: האורחים שבאו הנה, הם הם שהביאו כל זה, ותיכף נתן שבח והודיה להשי"ת על הנסים האלה, וגם שמח מאד עם האורחים, כי ראה שהמה תלמידי חכמים גדולים ויראי ה', וערכו עמו הסדר ברוב עח וחדוה, ועסקו כל הלילה בספורי יציאת מצרים, וכן היה גם בלילה השני.

בצאת החג, ברכו האורחים לכל בני הבית, ואחר הבדלה, הלכו החוצה, ולאחר כמה שעות נעלמו כלעומת שבאו,

הלכו וחיפשו אותם בכל העיר ולא מצאו אותם, ולא ידעו מה היא, אבל הבינו מיד שלא דבר ריק היא.

ויהי כבא חג השבועות, נסע הסבא קדישא מראדישיץ לרבו הקדוש רבינו הקדוש מלובלין זי"ע, ואז בעת קבלת שלום שאלו הרבי על מצבו, ועל חג העבר, ויספר את אשר מצאו הנסים והנפלאות מהאורחים העלומים, ושנעלמו פתאום במוצאי יום טוב,

וען הרבי ויאמר לו: הידוע אתה מי היו האורחים החשובים הללו, הלא הם מלאכי מעלה מיכאל וגבריאל, אשריך וטוב חלקך, ומעתה אפילתך יאיר לך, ויתרומם קרנך בעולם, מהיום והלאה, וכך הוה. **נפלאות הסבא קדישא**

איש חסיד וירא שמים, שנהר לאכול בכל ימי הפסח רק מצה שמורה, וגם נזהר מאד אפילו ממה שהיה דמשהו חמץ?

ויתמהו אנשי העיר על האנשים האלו ועל מבוקשם, ומחמת שה'סבא קדישא' היה אז עדיין נחבא אל הכלים, והצניע מאד הליכותיו בקודש, לכך לא ידעו אנשי העיר מגודל צדקתו וקדושתו, להראות עליו שהוא הוא, עד שמצאו שני נערים משכיניו שהיו דרים עמו בבית אחד, והכירו בו קצת לאיש אמונים, ותיכף הראו להם את בית רבינו הסבא קדישא.

בבואם לביתו, לא מצאו את רבינו הסבא קדישא, רק את אשתו הרבנית, ושאלו אותה על בעלה איפה הוא, וענתה להם כי הוא יושב ולומד בבית המדרש, ושאלה אותם מה מבוקשכם? ויענו לה לאמר: מארץ רחוקה באנו, ומה' מצעדי גבר כוננו, ולרגל קדושת החג המתקרב ובא, רואים אנו שמוכרחים אנו להשאר בעיר הזאת על לילי החג, היות ובביתנו אנו נזהרים בכל החומרות, ורוצים אנו לערוך את חג המצות הבעל"ט כמו בביתנו, וכיון ששמענו על בעלכם כי הוא איש ירא וחדד לדבר ה', לכן ברצוננו להיות מחוגגי חג הפסח אצליכם, כי מסתמא נזהרים אצלו בכל, כיאות לאיש כמוהו.

הרבנית ענתה להם בלב נאנחה וברוח נשבר: הנה אגיד לכם את האמת, רציתי מאד להכניס אורחים, זכות גדול היא לנו, אמנם עדיין לא הוכן אצלנו מאומה על חג הפסח, אני מתביישת מאד, אבל אני אומרת לכם את האמת, כבר קרוב לכניסת החג ואין לנו כלום, "כלום" כפשוטו וכמדרשו.

"אל תדאגי!" - ענו שניהם כאחד. הסתכלי נא בעד החלון, וראי מה הבאנו אתנו, כל הפסח ממש מונח על המרכבה בתוך תיבה סגורה, וכבר נביא את הכל הביתה.

מיד יצאו השנים, והביאו את התיבה ופתחו אותה, והנה היא מליאה מכל מילי דמיטב, מצות ויין משובח, בשר ודגים וכל מטעמים, וכל הירקות הנצרכים לילי הסדר, ואפילו קליות ואגחים לחלק לילדים, ומיד ניגשו לערוך את השולחן כיד המלך, בהרחבה ובחירות כבני מלכים.

כשהגיע זמן המנחה, הלכו האורחים אל בית המדרש אשר היה שם רבינו הסבא קדישא, והתפללו שמה מנחה, וערבית של

ברש"י רבי יאשיה אומר אל תהי קורא את המצות אלא את המצוות, כדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצוות אלא אם באה לידך עשה אותה מיד.

שמעתי בשם הה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א, שפ"א קודם חג הפסח עבר עליו אורח ולא הי לו מה ליתן לאכול, והיה לו מצה שמורה לחג הפסח, ולקח אותה ובישל ממנו מאכל ונתן לו לאכול, ואמר, עיקר השמירה היא לשמור מחמץ, וכתוב ושמרתם את המצות ודרשו חז"ל מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ולכן הוא כעת זוכה לקיים את דין שמירת המצוה, והשי"ת יזמין לו מצה שמירה אחרת לחג הפסח. (שש"ק ח"ב)

ושאינו יודע לשאול את פתח לו (הגדה של פסח)

מתאמרא בשם מרן רבינו הבעש"ט הק' על הא דאחז"ל (תענית כד): כל העולם כולו ניזון בשביל ליניא בני וחנינא בני דיו בקב חרובים מע"ש לע"ש, דשבילי, פירושו צינור, [צנור ההשפעה] והכוונה דכל העולם כולו ניזון בצינור ע"י הצדיק דהיינו שההשפעה לעולם באה על ידו והוא בעצמו די לו במשהו, עכד"ק, וזהו הכוונה משוך חסדך לידעך כלומר אתה לבד צריך להשפיע להם כל טוב בלי בקשתם כי הם בעצמם הרי לא מבקשים ממך כלום, וכמו הרבי ר' זושא שאמר פירוש המשנה (ברכות נד.) חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, ואמר כי הוא אינו יודע מה זאת רעה כי הכל טוב אצלו ולא חסר לו כלום, וזהו הפירוש ושאינו יודע לשאול - כגון הרבי רבי זושא וכדומה שאינם מבקשים שום דבר לעצמם - את פתח לו, כלומר אפי' שהם עצמם אינם מתפללים עבור צרכיהם הם, אתה תפתח להם אוצרותיך להשפיע להם כל טוב סלה. (כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א - שבת הגדול תשכ"ז)

משולחן גבוה

דברי אלוקים חיים ואמרות קודש דנפקי מפום מרנן רבותינו הקדושים מלעלוב זיע"א לחג הפסח

לא תאסיפון לתת תבן, לעומת גגם הלב שבו מתאחדין ישראל שאין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים. וכמו שהגיד מרן הרה"ק ז"ל רבינו דוד מלעלוב שע"כ כתיב לא תאסיפון באל"ף לא כמשפט לשון הוספה, שבא לרמוז שהגויירה היתה שלא יתאספו, וכבמדבר שניטל מהם השבת שלא יתאספו, והוא דומה לשלוש המצוות שבמצורע בכתוב הראשון, והרביעית בוד ישב בכתוב השני, שבאמת היה זמן רב ביניהם, שגזירת כל הבן הילוד היתה בלידת משה רבע"ה, והרביעית היתה ביציאתם שהי' אז משה בן שמונים שנה, מורה שבעניניהם מתחלפין:

וה"ל שכך היתה הגאולה כדאי (ברכות ט.) הכל מודים כשנגאלו לא נגאלו אלא עבר וכשיצאו לא יצאו אלא ביום, והיינו שהגאולה היתה שנסתלק מהם שיעבוד מצרים בגשמייות וברוחניות.

וע"כ קיבל אז החירות כל אחד לפי מצבו ומהותו ודעתו כמונו. והיינו לעומת שלש הגזירות הראשונות, אבל היציאה שיצאו כל ישראל כאחד היא בענין שער שהכל נכנסין בו שזה הנוגע ללב ישראל שאין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים שזה הי' לעומת הגזירה הרביעית זה הי' מחולק מעצם הגאולה ולא הי' אלא ביום.

ויש לומר שזה ענין פסח ומילה, פסח נאכל למשפחות ראשו על כרעיו ועל קרבו שהוא מורה על ההתאספות והאחדות יחדיו, מסוח זכות זה זכו לשער שהכל נכנסין בו, בחי' שמור שבשבת, ומילה שהיא לכל אחד ואחד לבדו, זכו בויותה למדרגות בפרטות כל אחד בפ"ע בחי' זכור. (שם משמואל פ' תרי"ע)

בהגדה שלא הספיק בצקם (ברכות טו.) להחמיין כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמחמה וכו' **איתא** בכתבי הארז"ל כי ישראל היו במצרים משוקעים במ"ט שערי טומאה ולא הי' חסר רק משהו ליפול לשער הנו"ן לפיכך מיהר ה' להוציאם ממצרים שאם היו נכנסים לשער הני לא היו יכולים להיגאל ח"ו, וז"פ מאמר בעל ההגדה שלא הספיק בצקם - בצק מרמז על שאור שבעיסה זה היצ"ר, להחמיין, פי' להכנס לשער הני עד כי גורשו ממצרים, שהי' ההכרח להוציאם מהר כדי שלא יכנסו לשער הני ואז יכלו להגאל. (כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א - ליל הסדר תשכ"ח)

שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה (פי'וט ויהי בחצי הלילה, הגדה של פסח)
הנה האדם העובד את השם יתברך בעמל העבודה ולפעמים בהיות לו חלילה זמן שהוא בבחי' לילה וחשכות, וקשה לו לעבוד את השי"ת בשאת ובעוז כמקדם, אזי רק ההשפעה וההתעוררות שנשארו רישומו מהימים הבהירים, מהזמנים הטובים בהם עבד את קונו בסילודין, הוא אשר מציבו ומחזיקו ונוסך בו הכוח לעמוד איתן אף ביומי החשכות.

וזהו מה שמבקשים שומרים הפקד לעירך - אפשר לומר עירך מלשון התעוררות כנודע, רצה לומר בעת שהוא לאדם בחי' כל היום, ומגיע לו אתערותא דלעילא והוא מקבל את העוררות טובה ורבה, שיפקיד על זה שומר שישמרנו שמירה מעליא שיושפע מזה ההתעוררות גם על הזמנים החלשים, ואז יהיה קיום להתעוררות.

וזהו פי' כל היום וכל הלילה - שצריך להפקיד על כל היום, על האור שיהי האתערותא דלעילא, וכל הלילה שיהיה קיום גם בחי' החשכות ח"ו. [וכי"ם רבינו זיע"א:] ומהו השומר, הי' אומר, זה לימוד התורה הקדושה בהתמדה, ועבודת המדות. (כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר זיע"א - חוה"מ פסח תשנ"ז)

ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. (שמות יב, כא)
מפורסם ענינו של הפרופסור ד"ר בערנארד שחור בתשובה ע"י הרבי מרן רבינו דוד מלעלוב, והיה אח"כ לאדמו"ר ולצדיק ידוע בשם ר' חיים דוד דוקטור מפייעטריקוב. כשנודמן לפניו בפעם הראשונה ובהשפעתו הסכים בדעתו לחזור מיד בתשובה, התחיל רבינו ר' דוד מיד לדבר עמו בענינים נשגבים בעבודת הבורא, על תמיהתו הגדולה של ר' חיים דוד ז"ל איך הוא מדבר אתו בענינים כאלה שעד אז היה שקוע עמוק בעוונות, השיב לו רבינו, כך אמרה תורה, **משכו וקחו לכם וכו' ושחטו הפסח, וארז"ל משכו ידיכם מע"ז** - אך משכתם ידכם מע"ז וכבר אפשר לכם לקחת קרבן פסח ולהקריבו לה.

שביעי של פסח

איתא במס' (סוטה לו:) היה רבי מאיר אומר כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מנצחים זה עם זה וכו' אמר לו רבי יהודה לא כך היה מעשה אלא זה אומר אין אני יורד תחילה וזה אומר אין אני יורד תחילה לים, קפץ נחשון בן עמינדב ויורד לים תחילה וכו' עליו מפרש בקבלה (תהילים סט) הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש וגו'.

ויש לדקדק טובא, הרי משה רבינו ע"ה מסר נפשו על קדושת שמו יתברך למלאות רצונו תמיד, ואם כן משה היכן היה, ומן הכון היה שלעת כזאת יהיה הוא הראשון שיקפון לתוך הים.

ויש לומר בזה, דאדרבה המסירות נפש של משה רבינו ע"ה היה באופן אחר ונעלה ביותר, וכל מגמתו כולו היה רק עבור טובת הכלל, וכל כולו עסק רק בתפילה על כלל ישראל, בסוברו אשר להיות יחד עם ישראל היקרים ולסבול עמם, גדול לאין ערוך ממסירות נפש, היינו, או שינצלו כולם וינצל אף הוא עמם, ואם לאו ח"ו מוטב יהיה חלקו עמם בצרתם מאשר להנצל.

כי מנהיג ישראל אמיתי צריך להפקיד את עצמו לגמרי עבור הכלל, וזה בחי' מסירות נפש גבוה מעל גבוה. וכמשל האדם שמוסר נפשו עבור המלך בעצמו, אין זה רבותא כ"כ, אבל אם מוסר נפשו עבור בן המלך, אזי ניכר גדול אהבתו לאביו המלך, והבן. (כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר זיע"א)

פסח

מסופר על מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א כי אסף סכום כסף עבור שיהיה לו מצות שמורה, כמה ימים לפני החג ראה יהודי שהולך וגועה בבכי, רבי, צעק האישי, היה לי סוס שמוננו התפרנסתי ופתאום מת הסוס ונשארתי בלי פרנסה, כשראה רבינו את צערו מיד הרגיעו ואמר לו אל דאגה, והושיט לו את כל הכסף שאסף למצות שמירה במתנה, ואמר לו הא לך כסף זה ותקנה לך, וה"י יעזור שפרנסתך תהא מצויה לך שוב,

ודרש על כך רבינו הק', דהרי כתיב ושמרתם את המצות, והז"ל דרשו מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ובכן אם באתי לידי מצוה, חלילה לי מלהחמיצה עבור המצוה, אין בין חמוץ מצוה לחמוץ מצוה, ולא כלום.

הא לחמא עניא (מההגדה)

בעריכת ליל הסדר פסח תשמ"ה פתח מרן מוהרמ"מ ואמר: "הא לחמא עניא" - בר"ה טרם פרוץ מלחמת העולם השנייה, השמיע הרה"ק ר' אברהם אלימלך מקרלין שיצאו מפזי כלפידים יהלכון, ואמר כלפי שמיא: "תקיף במלוכה: רבש"ע איה תקיפותך הראה לנו בעיני בשר את כח תקיפותך! אילו הי' בכוחי, הייתי מוליך את הקול שלא יבואו לשמוע קול שופר, מפאת הגזירה הנוראה המרחפת על ישראל."

וכאן נטל מרן הרמ"מ את המצות בידיו ואמר בזה"ל: אאמו"ר רבי שמעון נתן נטע זיע"א היה אומר "הא לחמא עניא - ביצירי, כלו קח לך, כמאז"כ הא לכם זרע. לפתע פרץ רבינו בבכי ואמר: "הא לחמא עניא! רבש"ע קח לך את המצות, בלי קרבן פסח מי צריך אותם? כל הצריך ייתי ויפסח, ייתי ויפסח, ואיה קרבן הפסח שלך?!"

למחרת הגיב רבינו למקורביו: אמש דיברתי דיבורים קשים, אך מצנינו כבר בפסח אצל מרדכי הצדיק שנאמר בו "ויעבור מרדכי", ואי שגור להתענות ביו"ט א' של פסח, וביטל מצות אכילת מצה בפסח, על מנת לעורר רחמים על ישראל ולבטל מעליהם את הגזירה הקשה. עכלה"ק.

היה מרגל באומיה של הרה"ק מרן אדמו"ר רבינו אלעזר מנדל מלעלוב זיע"א לומר כשאדם קם משלחנו אחר הסעודה ומנער את הספר שהחזיקו מהפרורים, מקיים בזה כל השנה מצוות התורה למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך.

למען תזכור במחיצת רבוה"ק מלעלוב זיע"א

להטביע אף אותם בים, כשם שעשו לישראל". עמדתי במקומי מהרהר בדברי הרבי ר' שמעלקא, הסותרים לכאורה את דברי הרבי הרמ"מ, ומזכיר שלא גיליתי את אוזני איש על המחשבה שחלפה בראשי.

למחרת בעת עריכת השולחן של סעודת ליווי החג, פתח פתאום רבינו הרמ"מ זיע"א בקדשו, והחל לומר דברים שנראו כמו שלא מן העניין, וכך אמר: "אתמול דיברנו משהו, אך חייבים להבהיר ולתקן" אמרנו בשם הסבא רבי דוד, ששאל איך אפשר לשנוא את הגוי, והלא גם הוא יציר כפיו של הקב"ה, אולם כמה דברים אמורים, בגויים של או, אבל היום אחרי מה שעשו לעם ישראל, אשר למולם היה יד באסון הנורא שאירע לישראל בשואה האיומה, אזי שיאבדו וימחקו מן העולם!!".

רבינו סעד בריתחה, וכאן החל לדבר דיבורים הריפים על הגויים, אחר המשיך ואמר: "ואמנם, מה שהמלאכים ביקשו לומר שירה, והקב"ה אמר מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה" הרי כבר ביאר זאת הרבי ר' שמעלקא, שהמלאכים ביקשו להמיתם על ידי השירה, והקב"ה הפך שימותו בטביעה, מידה כנגד מידה, ועל כן נמנע מלומר שירה". רביה"ק סיים את דבריו, ולפתע הפנה את ראשו באחת לעברי ואמר לי: "הלזה התכוונת? גם אני יודע את זה!!".

מדוע התפעלה בת הדברי חיים מרביה"ק רבי אלעזר מנדל בתו של אדמו"ר הרה"ק רבינו אלעזר מענדל מלעלוב זיע"א ביקרה פעם בהונגריה, והודמנה לביתה של בת הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע, כששמעה שבתו של הרא"מ היא, מיד התפעלה מאד ועשתה יותר מכדי יכולתה לכבדה וכו', שאלה אותה בת הרא"מ מנין שימעתם על אבי, השיבה לה בת ה"דברי חיים", שפעם אחת לאחר עריכת ה"סדר" אצל אביה הק', אמר: ראינו בשמים שאת ה"סדר" היפה ביותר סידר הרה"ק רבי אלעזר מענדל מלעלוב מירושלים.

דיוקא מהמצוות שלו
הרה"ק רבי שמחה בונים מאוטווצק זיע"א (בנו של הרה"ק רבי נחום מנדל מווקא נכדו של הרה"ק רבי יצחק מווקא זיע"א) הגיע לארץ ישראל בפר' בא, והיה בערך כשנה באר"י.

ולפני חג הפסח ביקש לאפות ב"תנור ראשון", אלא שאמרנו לו שיש על זה חוקה מרביה"ק מרן הרדצ"ש זיע"א, וכשנודע למרן הרדצ"ש על כך, שלח להודיעו כי הוא מוכן לאפות עמו בצוותא, ב"תנור ראשון", אלא שהיו לרבי שמחה בונים חומרות גדולות בחג הפסח ובאפיית המצות, ורצה לאפות לבד, השיב לו הרדצ"ש שעתיד הוא שלא יאכל מהמצות שהוא לבד יאפה, אלא מהמצות שלו, ורבי שמחה בונים אפה לבד מצות בערב פסח,

ובליל התקדש החג, זמן מה לפני הסדר שלח רבי שמחה בונים שליח אל זקני הרדצ"ש שיאיל לשלוח לו כמה מצות לליל הסדר, מפני ששכח להפריש חלה בערב החג, וכן היה שהוצרך רבי שמחה בונים לאכול מהמצות של כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הרדצ"ש מלעלוב בליל הסדר.

ולאחריה, התרוממות הנפש היתה גם מקודם, אם כן אפוא, מה נתחדש מעתה, חוזרים הם הביתה וחשים מפח נפש, אהה, היום לא הרגישו את בוא השבת, לא השו בנשמה היתירה שנמנסה בהם".

רביה"ק דיבר בקול שקט כאילו לעצמו, פתאום הרים קולו וזעק בלחט: "אותם יהודים אינם מרגישים כלום גם כל השנה, הם חיים בדמיונות, זאת רמאות עצמית". דבריו הקדושים ניסרו בחלל והדהדו למרחוק, חיל ורעדה נפל על הנוכחים, ודומיית מתח שררה במקום.

לאחר שהסתיים עריכת השולחן, סח אחד מחשובי החסידים בהתרגשות: "רבינו דברנו התמוון אלי, היום בשעה שישבתי מן המקווה, כך בדיוק הרהרתי בלבי".

רוח הקודש בעדות אישית

סיפך אחד מחשובי אנ"ש: ליל שביעי של פסח, בבית המדרש ישבו החסידים והמתינו לבואו של רבינו הרמ"מ לעריכת השולחן, והנה נפתחה הדלת ודמותו הקורנת נראתה בפתח, פניו להטו כלפידי אש, הרבי עמד וסקר בעיניו את פני הנוכחים, דממה כבידה שררה בהיכל, וכמו ניתן היה למשש את החרדה העומדת בחלל האוויר. אנו החסידים הבנו על פי מראה פניו של הרבי, שנוכחותו של אחד מן הנאספים במקום אינה לרוחו, כפי הנראה ראה בו רבינו קופה של שרצים תלויה מאחוריו".

רבינו לא אמר דבר, הוא פסע אל ראש השולחן והחל מקדש על היין, לאחר שנטל את ידיו לסעודה וטעם מן המצה, שינה הפעם מהרגלו, ותחת שימשיך מיד באמירת "מומזר לדוד ה' רועי", פתח ואמר: "וקה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א שאל, איך אפשר לשנוא את הגוי, והרי גם הוא יציר כפיו של הקב"ה, וזוהי גם הסיבה שאין גומרים את ההלל בשביעי של פסח, שכן בשעה שנקרע הים בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקב"ה, אמר להם הקב"ה: "מעשה ידיי טובעים בים ואתם אומרים שירה", רבינו הרמ"מ סיים את דברו ופתח באמירת "מומזר לדוד".

אני ועוד אחרים ירדנו לסוף כוננתו של רבינו, ידענו שבדברים אלו ביקש רבינו ליישב את הדעת, מדוע הניח לאיש הנ"ל להיות נוכח במקום ולא גירשו מעל פניו, שהרי אם אי אפשר לשנוא את הגוי, אם כן יהודי על אחת כמה וכמה". עמדתי מן הצד לא הרחק מרבינו, ופתאום חלפה מחשבה בראשי, נזכרתי באימרה ששמעתי בשם הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע, הנוגדת את הדברים ששמעתי זה עתה, וכך היה הרבי ר' שמעלקא אומר: "בימי חזקיהו, כשבא סנהריב להלחם בישראל, פתח הקב"ה בלילה את אוזניהם של מחנה אשור לשמוע את שירתם של המלאכים ופרחה נשמתם. כעין זה בקשו מלאכי השרת לעשות בעת קריעת ים סוף, שישמעו המצרים את שירתם ותפרח נשמתם, אמר להם הקב"ה: "מעשי ידי טבעו בים" - הן המצרים השליכו את תינוקות ישראל ליאור, "ואתם אומרים שירה" - ואתם מבקשים להמיתם על ידי שירה, והלא אין זה מידה כנגד מידה, אלא מוכרחים

ופעם היה מעשה, בליל התקדש חג הפסח בא חסיד אחד לבית מרן רבינו והתחנן לפניו שייקש רחמים על אשתו שהלתה אנושות, השיב לו רבינו הרא"מ: שמא נשאר חמץ בביתך, חזר האיש לביתו ובדק בחורין ובסדקין, אך לא מצא כל פירור של חמץ, ושב אל הרבי בפחי נפש, אמר לו הרבי צא ובדוק בספר פלוני שעינית בו בשבת כשאכלת 'קוגעל', שמא נשארה בו איטריה בודדת, חזר לביתו ולהפתעתו מצא מי נתאמתו דברי הרבי, ומצא האטריה - חמץ בעין. מיד עמד וביער החמץ ועלתה ארוכה לאשתו.

סדר התשובה - מוס הדמעות

סיפך כ"ק מרן אדמו"ר רבינו משה מרדכי מלעלוב זיע"א: בנערוטי בערב פסח יצאתי מן הבית והייתי צמא לדבר משקה, עמד שם דוכן של יהודי אחד מיוצאי תימן, מוכר וידוע בירושלים כירא אלוקים מרבים, הוא מכר משקאות קלים, היו לו כבר כלי פסח קיים בזהקים, קניתי מוס 'סוס' (משקה קל ממוצק), להרוות את צמאוני, לפתע נזכרתי, ערב פסח היום, ובפסח נוהגים הכשרים בישראל "או מען מישט זיך נישט", אין מתערבין זה בזה, ואפילו קרובי משפחה אין אוכלים ושותים זה אצל זה, ואני קניתי משקה ברחוב!

יכולים אתם להבין - ההגיש הרבי - בן כמה הייתי באותם ימים, לא ידעתי עוד את ההבדל שבין פסח גופא לערב פסח, ובין מבווגר לילד, רק זאת ידעתי שעברתי על המנהג המושרש: ואחו בי פחד ומוורא, פחדתי לספר זאת אפילו לאבא הק' זיע"א, על אתר תיקנתי לעצמי "סדר תשובה", עמדתי והתייפחתי בבכי מרוב חרטה, ובאמונה, שכה הרביתי בבכי עד שלא ידעתי מה היה יותר, המוס ששיתיתי או הדמעות שזרמו מעיני...

וכשסיים רביה"ק זיע"א זה המעשה הוסיף: יא, סאיו גיווען אמאהל יר"ש אין ירושלים (אכן, פעם היה יראת שמים מירושלים).

זאת רמאות עצמית

בשבת חול המועד פסח תש"ב, בשנים הראשונות לעריכת שולחנו, בעת שהתגורר עדיין בשכונת בתי וורשה בירושלים, ישב רבינו הרמ"מ בסעודת ליל שבת, שקוע במחשבותיו העמוקים, לפתע ננער ואמר: "ישנם יהודים שבשבתות הגילים של השנה מרגישים הם טעם שבת, הם אפילו חשים מיצד קדושת השבת נמנסת בהם, הכיצד, הולכים הם בערב שבת למקווה בבגדי חול, פושטים את בגדי החול ולובשים כסות נקיה לשבת, קאפטן ושטרריימל, והנה הנשמה יתירה גם היא כאן,

אך לעומת זאת, בשבת חול המועד אינם מרגישים כלל את בוא השבת, הבושים שטרריימל לפני המקווה ואף לאחריה, קאפטן ובגדי יום טוב קודם הטבילה

אחד לא ענה לו. הוא שאל שנית ואף אז לא נענה.
במשך היום הלה רבי נתן דוד ונחלש מאד, והלכו וסיפרו לרבי דוד מלעלוב שתלמידו הולה.
רבי דוד הבין שמסתמא הוא זה שבלבל את היהודי הקדוש, ולכן הוא הלה ונחלש מהקפתו. הרהר רבי דוד רגע ומיד ציווה לשאתו להאכסניה של היהודי הקדוש, ואף הוא בא עמו. כשנכנסו להדרו של היהודי אמר הרה"ק רבי דוד: "מחותן, ער איז א עהרליכעהר קינד" [הוא אברך ירא שמיים], וביקשו שימחל לו.
"כך" ? אמר היהודי הקדוש, "אם כן יעשן את המקטרת שלי וייטב לוי". עישן רבי נתן דוד את המקטרת של היהודי ונתרפא מיד. [הרה"ק רמ"ח מסלאנים זי"ע].

כי תראה ערום וכיסיתו

כידוע בביתו של אדמו"ר הרה"ק מרן רבינו אלעזר מענדל זי"ע"א שררה עניות גדולה. פעם לפני חג הפסח הגיע איזה סכום כסף לבית, ומוזה קנה לו הרבי שני קאפטנעס חדשים עבור החג. בליל הסדר הומוין הרבי לביתו שני אורחים עניים ולבושיהם קרועים ומלוכלכים, ומשום שהרבי לא רצה שהם יסבו לשולחן הסדר בבגדיהם המלוכלכים מחשש המין, הוא נתן להם ללבוש את הקאפטנעס החדשים שלו, וכל אחד מהם קיבל קאפטן חדש. וכך ערכו הם את הסדר עם הרבי.

כבלותו לערוך את הסדר, נמנם הרבי מעט על מקומו. העניים בראותם זאת, הם קמו ויצאו מן הבית, והלכו להם לדרכם עם הקאפטנעס שלו...

הרבנית הצדיקת מרת מאטיל שהכחינה בדבר מיהרה להעיר את הרבי, ואמרה לו שהעניים הלכו לביתם עם הקאפטנעס שלו.

נענה הרבי ואמר לה שאין דבר, כי כבר לכתהילה הוא נתן להם את הקאפטנעס במתנה גמורה... [מפי הרה"צ רבי שלמה בידערמאן זצ"ל נכד הרבי רא"מ].

זרע צדקות

איש חסיד מאריך פולין ממשפחת חסידי מרן רבינו משה מלעלוב, ביקר פעם בירושלים. ומה מאד הודועו, בראותו כי העניות והדחקות בביתו של הרבי רא"מ הגיעה עד פת לחם. כאשר חזר לפולין הוא אסף כסף עבור הרבי, ושלה לו שלוש מאות רובל זהב.

מגדל דוד
המושך מעמ' א'

הכסף הגיע אל הרבי לפני פסח, ובתקופה ההיא היתה שנת בצורת בארץ ישראל, והחלוקה של כולל ווארשא התעכבה מטעם זה.

בגלל הבצורת הקשה, רבים מתושבי עיה"ק חששו כי לא יוכלו להגוג את חג הפסח כראוי, כי אפילו מצות לא היו להם.

כאשר הגיע הכסף אל הרבי, הוא הבחין שזהו הון עתק, ונולד לו ספק האם הכסף הזה מיועד עבורו, או שמא עבור עניי כולל ווארשא. הוא קנה בכסף הזה קמה ואפה ממנו מצות, והילק את הכל לעניי כולל ווארשא ולעוד עניים בעיה"ק.

לאחר ההג הגיע מכתב מאותו חסיד מפולין, ובו כתב שהכסף מיועד עבור הרבי בעצמו. למרות זאת סירב הרבי לקבל את הכסף בחזרה מהכולל, ושמה שמחה רבה שנודמנה לו מצווה של הצלת נפשות ישראל מרעב בהג הפסח. [מפי נכדו אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע].

[ושמעתי שכאשר נולד לרבי הספק עבור מה מיועד הכסף, שאל את אשתו הרבנית הצדיקת מאטיל פייגא מה דעתה. והיא ענתה: "כאשר מתעוררת שאלה על בשר - הרי אז אין לנו אוכלים מזה כי 'הורה בו חכם'. ובכן כן הוא גם כאשר מתעוררת שאלה על כסף, אזי כבר אין זה 'גלאט', ואין להשתמש בו".]

הגדה של פסח

"אילו נתן לנו את השבת ולא קירבנו לפני הר סיני דיינו".

ויש להבין במה די לנו השבת בלי קבלת התורה, ואכן שבת במרה נצטוו לפני מתן תורה.

אלא כיוון דשמירת שבת שקולה כנגד כל המצוות [שמו"ר כ"ה, ט"ו], וימאן דנטיר שבתא כמאן דנטיר אורייתא כולא, לכן דיינו.

"אילו קירבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו".

ע"פ מארז"ל [יומא כח]: "קיים אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה", ואיתא דרמ"ח אברים כנגד רמ"ח מצוות עשה, ושם"ה גידים כנגד שם"ה לא תעשה. וביארו צדיקי קמאי שאיבריו של אברהם אבינו דחפוהו לקיים המצוות עשה שכנגדם, וגידיו מנעוהו מלעבור על לא תעשה.

והנה כשעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן [שבת קמ"ז], וכל כך נודככו איברייהם וגידיהם שיכלו לקיים את כל התורה כולה עד שלא ניתנה, ולכן דיינו שקירבנו לפני

שביעי של פסח

"מיד קפי' נחשו בן עמינדב לתוך הים" [סוטה ל"ז]. ומשה רבינו היכן היה. וי"ל דשני דרכים היו לפני משה רבינו ע"ה: האחד לקפוץ לים במסירות נפש, ולעבור לעולם שכולו טוב וצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזוי השכינה. והדרך השני להישאר מנהיג ישראל אשר יוציאם ויביאם ככל מצב שהוא, ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. ומשה בחר לעצמו דרך זו, שהיא קשה יותר מקדמו. [אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע].

"ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים כנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ייקוד העם וישתחוו" [שמות יב, כז].

דייק הרה"ק רבי דוד מלעלוב עמ"ש: "זאת בתינו הציל", דהול"ל: "זאת בתיהם הציל", שהרי אנו מספרים בניסי מצרים שהקב"ה עשה להם או.

וביאר בקדשו, שכאשר יהודים יושבים בליל פסח ומספרים נסים שעשה הקב"ה, אז מעוררים עלינו שמירה גם היום. וע"כ הלשון בתורה"ק "זאת בתינו הציל", גם היום את בתינו ממש שדרים בהם כעת הוא מציל, ודפח"ת. [וזאת היהודה" לרבי יהודה זאב ליבונין זצ"ל, מא' רמ"ח]

אמר רבינו אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע בנוגע להחירות ממשחו המין: "הנני מפקח ממשחו המין יותר מכל הגיהנום".

ספרה זקניתי הרבנית הצדיקת מרת שיינא עלקא הורוויץ, שהיום הכי יראוי ומאויס בשנה בבית אביה אדמו"ר הרה"ק רא"מ זי"ע היה בליל הסדר. כי בשעה שהיה אומר: "ובמורא גדול זה גילוי שכינה" היה נופל ומתעלף, וכבר מלפני כן עמדו בני הבית מוכנים עם ספלי מים בידיהם כדי לשפוך עליו, והפחד ומורא אז היה רב, כי לא התעורר מיד ולקח זמן רב להקיצו.

רמז שבמוציא שביעי של פסח צריך להבדיל על שיכר, דאיתא בתרגום יונתן עה"פ [שמות יב, כח]: "עד יום האחד ועשרים לחודש בערב תאכלו מצות", "עד יומא דעשרין וחד לירחא, ברמשא דעשרין ותרין תיכלון חמיע" [וראה רמ"א סי' רצ"ו ס"ב]. [מפי דו"ז הרה"צ רבי יוסף דוד בראנדווין זצ"ל בשם רבו אדמו"ר הרה"ק רדצ"ש זי"ע].

רבינו אדמו"ר רמ"מ זי"ע אמר על זקנתו [אשת אדמו"ר רדצ"ש]: "די באבע מרים איז געווען גאר א פרומע", ונתן דוגמא ליראתה המופלגת בהירותה בדקדוקי מצוות: כבר למחרת פורים היא תפרה וסגרה

המשך בעמ' ח'

הילולא דצדיקיא

ר"ד ניסן - רבי יחאל מיכל מסטרוניץ (ת"ח)
 [ערב פסח] רבי אריה לייב קרא [רבי לייב חרין] אב"ד קרעשטיין ולעסלא ב"ד חיים אב"ד לוטניטין - איל המילואים עה"ת, אבני צדק על שיר השירים (תקנ"ז)
 רבי אברהם אביש אב"ד קונסקוואל וראב"ד ווארשא - תל' החוזה מלובלין (תקצ"ב)
 רבי אשר ישעיה מרופשיץ ב"ד אלעזר ליפמן (תרי"ח)
 רבי יעקב פאנעט אב"ד דעטיאג ב"ד יצחק משה - תל' הייטב לב ומהר"ם א"ש - ב' שארית יעקב (תרנ"ט)
 רבי אברהם שלמה ב"ד אליהו כ"ח מריסקווא אב"ד ייטב לב ב"ב ב' אורחות המשפטים ועוד (תשל"ח)
 - רבי יונה ב"ד ישעי' תאומים ב' קיקין דיונה (תש"ט)
 רבי שמואל שמעלקא זקק - הרב דהייטים מבראד ב"ד משה (תקנ"ג)
 רבי יוסף מאיר קראסניפאלער אב"ד בראד ומלפנים אב"ד גאלינא ב"ד צבי הרש אינזשטיין אב"ד ביאלקמין - יד המאיר תלמיד ר"ש מניקלשבורג (תקע"ח)
 רבי זאב וואלף ציטראן רב דאראג ב"ד אברהם אלעזר - התן האמ"ש מדאראג ותל' ר"מ מדעשע (תרפ"ז)
 - לוי בן יעקב אבינו ולאמו ע"ה (ב"א שלי"ג)
 רבי אפרים ב"ד יוסף יאברובי מחלם ב' במשורות אב"ד וערשנא (ח' תש"ז)

רבי מאיר אב"ד בראד ב"ד צבי הירש מברודי ב' יד המאיר (תקע"ח)
 רבי שמואל מרדכי יוסקין ב"ד אברהם ברוידא ר"י הברון ב' וישם דרך (תש"ט)
 - רבי ראוהן הכהן מפראג ב' ילקוט ראובני (תל"ג)
 רבי ירמיהו ב"ד בנימין וואלף לעז אב"ד וערבי וזאיהל - דברי ירמיהו (תרל"ד)
 רבי יצחק מסקווירא ב"ד מרדכי המגיד מטשערנביל (תרמ"ה)
 רבי מאיר אבוהצירא מאשדוד ב"ד ישראל הבאבא סאלי (תשמ"ג)
 - רבי מאיר ב"ד טודרוס הלוי אבולעפייא מטולידו ב' יד רמה על הש"ס (ח"א ד)
 רבי יהושע ולק ב"ד אלכסנדר הכהן כ"ח ב' הסמ"ע על חושן משפט ועוד (שע"ד)
 רבי אהרן הגדול ב"ד יעקב מקארלין (תקל"ג)
 רבי שלמה יהודה לייב מלענשטענא ב"ד ברוך (תר"ג)
 נעקח"ש רבי מנחם זעמבא מפראג הי"ד ב"ד אברהם - ב' תוצאות חיים הי"ד (תש"ג)
 רבי יעקב יוסף ווייס מספינקא ב"ד ישראל חיים (תשמ"ח)
 רבי שמואל אלכסנדר אונסדורפער ב"ד שלמה זלמן (תשס"ב)
 - רב האי גאון ב"ד שיריאל גאון, ראש ישיבת פומפדיטא סוף תק' הגאונים (תשצ"ח)
 רבי חנינא בוגיט סעדון אב"ד ג'רבא תוניס - שו"ת מגיד תשובה, מגיד חדשות על הש"ס (תשס"ז)
 רבי יחזקאל ב"ד יוסף פאנעט מקירלסבורג ב"ד מראה יחזקאל (תרי"ח)
 - רבי דוד לאהק"ס ב"ד ישראל אב"ד באר מגדולי תלמידי מרן הבעש"ט הק' (תקנ"ט)
 רבי יששכר דב בעריש ב"ד סנדר ליפא מוידושיטויב - מלבוש לשבת ויו"ט (תרפ"ד)
 רבי שמעון ישראל ב"ד גרשון פון, אב"ד שפראן ב' תורת האלק (תשכ"ט)
 - [אסרו תג] רבי יהודה ב"ד שמואל חוואניש - משנה למלך, פרשת דרכים (תפ"ו)
 רבי ישראל יצחק קאליש ב"ד שמעון מאלושיש - האדמו"ר חוקן מוויקא ותלמיד מרן קוה"ק רבינו דוד מלעלוב זי"ע"א (תר"ח) רבי גדליה ממאלין ב"ד ישראל (תרס"ט)

מגדל דוד לחג הפסח המשך מעמ' ז'

את כל הכיסים בהמכנסים של בני ביתה, כדי שהלילה לא ישלש בטעות ויכניסו מאכלי חמץ בתוך הכיסים.

בהג הפסח היא כיסתה את כל ידיות דלתות הבית במטליות מיוחדות, כי הלא במשך כל השנה נוגעים בהם בידיים מלוכלכות בחמץ.

המנהג באותם הימים היה שהיו מביאים אל הבית את החיטים שקצרו למצות מצווה, והיו תולים את שקית החיטים בחבל שהשתלשל מן התקרה, כדי שלא יבואו לידי שום מגע עם חמץ.

שנה אחת בבוא העת שהיו צריכים להוריד את השקית, לקח אחד מבני הבית סכין מן המטבח, והתך בו את החבל שהשקית היתה תלויה בו. צעקה עליו הרבנית מרים על שנמל סכין שאינה מיוחדת לפסח, ואמרה בזעזוע: "דו האסט מיר געקוילעט מיט א חמץדיקען מעסער!"

הרבנית מרת חנה רייצא היתה יראת שמיים ודחילת הטאים עד מאד, ובכל שנה לפני חג הפסח נהגה להתוך ולפרוס לגמרי את כל כיסי הבגדים מחשש שזא נכנס איזה משהו חמץ.

קציר מצה שמורה

בעת מלחמת העולם השנייה בה נהרגו רבבות מישראל באירופה על קידוש ה', הצורר הנאצי הלך וכבש ארצות רבות, והתקרב ובה למצרים וזמם בליבו להיכנס לארץ ישראל.

אדמו"ר הרה"ק רבינו רמ"מ בראותו את הסכנה הקרובה ליושבי ארץ הקדושה, החליט אז [בשנת תש"ב] לצאת בעצמו לקציר חיטים של מצה שמורה בשדות אשר בקצה הגבולות, כסגולה לשמירה על גבולות ארץ הקודש מפני צר ואויב.

הוא נסע אז לערוך את קציר החיטים עבור מצה שמורה לפסח במושב "ראש פינה" שבצפון ארץ ישראל, מתוך כוונה שתהיה זאת שמירה מעלייתא על גבולות הארץ לבל יוכל הצורר הנאצי להיכנס אליה.

וכך אמר לימים: "מיום שהופקדה בידי השמירה על ארץ ישראל, התחלתי לקצור בעצמי חיטים למצות שמורה".

בשנה שלאחר הסתלקות זקינו ורכו מרן הרדצ"ש, הוטלה אחריות בדיקת הבית מחמץ על הנער רבי משה מרדכי.

חיל ורעדה אחוזהו על האחריות הגדולה המוטלת עליו. הן איסור חמץ בפסח הוא במשהו! במשך שעות רבות הוא בדק בחורים ובפסקים ובכל פינות הבית, ופלגי מים ירדו

מענינו. **הבדיקה** נמשכה כל הלילה, וכל הזמן בכה הנער רמ"מ בכי רב, מתוך חרדה ועגמת נפש שזא לא בדק היטב, שזא נעלם פירור של חמץ מענינו, ושזא נשאר הם והלילה משהו חמץ בכית...

מסירות נפש על השש חמץ בפסח

בעת שהות רבינו הרשנ"ג בבית הרפואה, הכניסו הרופאים צינור לגרונו לצורך רפואתו. כאשר קרב ובא חג הפסח, ביקש הרבי להוציא מגרונו את הצינור, כי השש מחמץ בפסח, וכן עשו. אולם לאחר שהוציאו את הצינור הוכרחו לקרוא לרופאים לטפל בו, כי עקב זאת דם רב החל לנוול מגופו הטהור, והיה זה סכנה עבורו.

רבינו רשנ"ג היה נוהג לשייר מן המאכלים שקיבל במשלוש מנות עד לערב פסח, ואז היה אוכלם. פעם בערב פסח באכלו את החמץ, עבר שם הרה"ח רבי יהודה לייב גלויבערמאן, וקראו הרבי עמו באכילת החמץ.

ואמר לו אז הרבי על הכתוב [תהילים ל"ז]: "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסוכבנהו", שפסוק זה נאמר לענין שעת האכילה. שאם "רבים" היינו רבים עומדים לידו ומשתתפים באכילה עמו, זהו "מכאובים לרשע", שרוצה לאכול לבדו ואינו סובל שמשתתפים עמו.

"**הבוטח בה'**", אבל אצל הצדיק שבוטח בה' – "חסד יסוכבנהו", הרי חסד הוא עבורו מה שרבים מסוככים אותו בעת אכילתו.

סיפר הרה"צ רבי משה וואלדמאן [מגדולי חסידי הרבי רדצ"ש]: פעם בליל ראשון של פסח התפלל הרבי רדצ"ש לפני התיבה, וכאשר פתח באמירת ברכת ההלל, מגדל התלחבותו הוא אחז בשרוולו והרים את ידו המהורה, וכך התחיל באמירת הברכה "ברוך אתה".

השרוול נגלל לאחור, ונתגלתה ידו המהורה של רבינו. בית המדרש היה מואר אז בעששיות שמן בודדות, וכמעט שהיה חשוך.

והנה באותו רגע שנתגלתה פם ידו של הרבי, בכת אחת הואר כל בית המדרש באור יקרות כבאמצע היום "איז געווארן א בליץ אין שוהל" [האיר כעין ברק בבית המדרש]. ונתקיים בו מה שנאמר [ברכות ה']: "גליא לדריעה ונפל נהורא בבית מדרשא".

אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע בספרו זאת, אמר שרבי משה וואלדמאן היה איש אמת, "וכשהוא אמר הוא אמר".

*

כאשר משגיחים שלא יפלו פירורי לחם בספרים, מקיימים כזה מצוות זכירת יציאת מצרים. [אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע].

שיבולת חיטה מרבינו הרמ"מ שהציל מהמחלה אשה אחת ממגדל העמק הלתה במחלה קשה. בעלה, שסייע רבות בבניית מוסדות "מגדל אור" של הרב גרוסמן, סיפר לו על מצבה הקשה של אשתו. הרב נסע אל הרבי רמ"מ, שבירך את האשה ברפואה קרובה. מאז הוטב מאד מצבה של האשה.

בעבור שנתיים בא האיש אל הרב טוב, וסיפר לו שאשתו הלתה במחלה הקשה רח"ל, ונלקחה לבית הרפואה. אמר הרב: הבה וניסע עם האשה יחד אל הרבי.

אמר לו הבעל: וכי איך אפשר לקחתה, והלא מצבה קשה? אמר לו הרב: נביא אמכולנס שיסיע אותה עמנו לבני ברק, וכן עשו.

הם נכנסו ביחד אל הרבי. הבעל, בראותו את פניו הקדושות ומלאות הרחמים של הרבי, החל לבכות ואמר: "אני עזרתי לרב גרוסמן והרבי הכמיח שאשתי תהיה בריאה, ועכשיו מצבה לא טוב".

הרבי ביקש שיובילו את כסא הגלגלים עם האשה אל מוזת הדלת, והוא הרים את קולו ממקומו שבראש השולחן ופנה אל האשה ואמר לה בלשון הקודש: "את מאמינה שרבי לא משקר?"

האשה נענעה בראשה "הן" לאות הסכמה. הרבי ביקש ממנה שתקבל על עצמה להדליק נרות בשמן זית ככל ערב שבת, והיא הסכימה וקיבלה על עצמה. אז ניגש הרבי בדחילו אל שק קציר החיטים למצה שמורה שעמד מוצנע בחדר הפנימי. הוא הוציא משם שיבולת חיטה אחת והצניעה בתוך מפה לבנה, ואמר: "שתשמור על זה, ויהיה זה לה לשמירה". הבעל ואשתו לקחו את החיטה, והיא חזרה לבית הרפואה.

והנה בימים שלאחרי זה היא פתאום התחילה להחלים, ומצבה השתפר מיום ליום, עד שלאחר זמן קצר הבריאה לגמרי ויצאה מכלל סכנה והיתה כאחד האדם, לתדהמת כל הרופאים שראו זאת בעיניהם !!

נכתב בס"ד ע"י ידידנו היקר הרה"ח ר' מתינוהו בראנדויץ שליט"א נבר לזכרו"ק.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

<p>לעילוי נשמת זקנינו הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' יעקב יהודה ז"ל דידון גלב"ע ח"י ניסן תשל"ז תנצב"ה הונצה ע"י נכדיהם ידידנו היקרים משפ' הורוביץ שיהיו בארא פארק - ארה"ב</p>	<p>לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת מרים ע"ה בת הרב הצדיק רבי מרדכי זצ"ל דעי נודככה ביסורים קשים ומרים ונפטרה ד' ניסן תשפ"ה ת נ צ ב ה .</p>	<p>גליון זה מוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שושנה ע"ה בת ר' יעקב נזככה ביסורים קשים ומרים ונפטרה י' ניסן תשפ"ה === לעילוי נשמת בעלה הגדול והנעלה הרה"ח ר' ישדאל מרדכי מנשה ז"ל בן ר' אברהם זידל אלעזר מחום מענדל ז"ל למשפח גלב"ע י' ניסן תשס"ז. תנצב"ה</p>	<p>מזל טוב לידידנו היקר והנעלה הגה"ח ר' משה זאב לב שליט"א ולבנו ידידנו היקר ר' מרדכי לב שליט"א - ברפפלד לרגל שמתחוללת הנין - הנכד בן לידידנו הרב משה לב ה"ו יזמן לנתת ושמתות וכט"ס.</p>	<p>ברכת מזל טוב נאמנה הננו לברך מעומקא דליבא ובכל לשון של ידידות והיבה לידידנו היקר באנשים, לבו ער ופתוח לכל דבר שבקדשים, תורה יוד"ש אצלו מושלבים הרה"ח ר' יצחק גליק שליט"א הרגל שמתח אירוסיה הבת יהיה ציון שיזכה לרוות נחת מה זמל וצ"ח, מתוך שמה. המערכת</p>	<p>מערכת [זכרו תורת משה" מאחלת לכל אלפי לומדי הגליון, נציגו והתמוכנו די בכל אתר ואתר לכל אנ"ש היקרים, ולכל אחינו בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם. א כשרין פרייליכן פסח, און א פרייליכן תמיד, חג כשר ושמה לכל בית ישראל, נאר מיט א שונטע אידישע שמחה שטענדיג (גליון הבא יופיע בעז"ה בל"ג על פרי שמחה)</p>
---	--	---	---	--	--